

Nr 59.

Af herr **Hägglund**, *angående åstadkommande af utredning m. m. i fråga om Norrlandsfiskarens fiske- och bostadsrätt vid hafskusten.*

Fisket i Norrland — i all synnerhet saltsjöfisket — har länge varit och är af en ganska stor betydelse icke allenast för ortens befolkning, utan äfven för landet i sin helhet — ehuru detta näringsmedel blifvit mycket litet af statsmakterna beaktadt; fiskarebefolkningens ställning i Norrland är nog därför icke så mycket känd för den stora allmänhet, som icke har sin vistelse eller bostad i närheten af fiskeställen. Af Västernorrlands läns hushållningssällskap har numera emellertid verkställt utredning angående fiskarebefolkningens inom länet ogynnsamma ställning till strand- och fiskevattensägarna vid kusten i hvad det berör deras bostads- och fiskerätt. Denna utredning påpekar en massa missförhållanden och ett förfall, som redan drabbat och alltjämt hotar fiskarebefolkningen.

En allmän tillbakagång i fiskenäringen fastslås, och såsom hufvudorsak till detta sorgliga förhållande angifves vara otrygghet i fiskerätts- och bostadsförhållandet samt strand- och fiskeägarnas för högt ställda anspråk i fråga om arrendeafgiften. På många ställen har fiskarens antal mycket reducerats, men det oaktadt och ehuru fisket icke kan anses hafva gifvit större afkastning under de sista åren än förut, fordra likväl i många fall strand- och fiskevattensägarna högre arrendeafgifter än tillföre. Härigenom och af det allmänna otrygghetstillståndet hafva stridigheter emellan fiskerättsägarna och den egentliga fiskarebefolkningen på många ställen uppstått. Jämväl därigenom har fiskenäringen allt mer och mer i fiskelägenheterna förminskats.

Ett af fiskelägenheterna inom länet i fråga tillhör kronan, som utarrenderat bostads- och fiskerättigheten därstädes för ett år i sänder till den högstbjudande — och icke direkte till fiskarena, som nödgats betala ett vida högre arrende till arrendatorn än denne betalt till kronan. Fiskarena hafva i detta fiskeläge uppbyggt tämligen goda boningshus och

fiskebodas och önska förty ännu mera att få sin bostads- och fiskerätt betryggad, hvarom de ock hos Kungl. Maj:t gjort framställning, utan att därå, såsom det sagts mig, ännu erhålla något svar.

Att blifva själfägande och erhålla en tryggad ställning med hänsyn till såväl fiske- som bostadsrätt är, enligt fiskarens egen uppfattning, förutsättningen för att fiskarna skola kunna fortsätta med sin näring, hvilken de eljest mångenstädes anse sig tvungna att öfvergifva.

Det vore därför högeligen gagnande och önskvärdt, om fiskelägenheterna (bostads- och fiskerätten) friköptes från deras ursprunglige ägare och på lämpliga villkor upplätes till dem, som själfva idka fiske.

Vid hållna laga skiftesförrättningar i Norrland hafva fiskehamnarna i regel blifvit för byalagets gemensamma behof afsatta. Nu hålla emellertid hemmansägarna (byamännen) här och där på att söka få dessa afsatta samfälligheter lagligen uppdelade. Härigenom försvåras ännu mera fiskarebefolkningens ställning, ty så länge fiskeläget varit en gemensamhet för hela byn, har det förefunnits större möjlighet för fiskaren — arrendatorn — att finna någon af byainvånarna, som varit benägen att utarrendera bostadsrätten mot skäligt pris — nu, då hvarje bonde får sin särskilda del i hamnen och arrendatorn uppfört relativt dyrbara boningshus i fiskeläget, är han — då han träffar en hårdhärtad ägare till bostads- och fiskerätten — nödsakad att betala långt mera än hvad som svarar emot värdet för att undgå vräkning af boningshusen.

Fiskehamnarna med därtill hörande fiskevatten böra, synes mig, lösas af staten. Fiskelägena uppdelas i visst antal lotter eller delar, så att hvarje fiskare får ett eget område i hamnen att bebygga i enlighet med fastställd plan. Lösesumman fördelas och pålægges hvarje lott samt erlägges med en lämpligt tilltagen annuitet och ränta årligen, intill dess hela lösesumman är gulden. Tiden för en sådan anmortering bör, enligt mitt förmenande, icke öfverstiga 30 år.

I anslutning härtill vågar jag hemställa,

att Riksdagen beslutar att hos Kungl. Maj:t begära, att Kungl. Maj:t behagade verkställa utredning angående Norrlandsfiskarens fiske- och bostadsrätt vid hafskusten att därefter till Riksdagen framlägga det förslag, som utredningen kan komma att påkalla.

Stockholm den 27 jan. 1911.

E. Hägglund.